

Ami megrendül, és ami nem

A Zsidókhoz írt levél csúcspontjához érkeztünk. Szerzőnk, az igehirdető, ebben a szakaszban magas szinten műveli azt, amiről Arisztotelész így ír Retorikájában: „A befejezésnek négy összetevője van: felkelteni a hallgatóság jóindulatát irántunk és ellenszenvét ellenfelünk iránt; nagyítani és kicsinyíteni; felszítani az érzelmeket a hallgatóságban és összegezni az elmondottakat.” Igen, a szerző összefoglalja az eddigieket, erősen hat a hallgatók érzelmeire, indulataira, azért, hogy feltegye a pontot mindarra, amiért eddig fáradozott: hogy az üldözés nyomása alatt élő római zsidókeresztény közösség ne adja fel a hitet, ne forduljon el Jézustól, ne térjen vissza atyái hitéhez, hanem minden nehézség ellenére hűséges maradjon. Ennek érdekében azt hirdeti nekik: „rendíthetetlen országot kaptunk.” Ez az üzenet különösen is releváns adventben, ezért lássuk mi is, hogy 1. mi a jelentősége e rendíthetetlen országnak?, 2. hogyan leszünk részeseivé?, 3. mit jelent ez a mindennapi életünkre nézve?

I. Miért fontos a rendíthetetlen ország?

Mindannyian építettünk kockából tornyot (remélem, nem csak digitálisan). A legizgalmasabb rész az, amikor a torony már annyira magas, hogy elkezd inogni, de még nem dől le. Mindenki izgul, lélegzetét visszatartva figyel, amikor a következő kockát helyezük el. Még jobban inog... Újabb elem... még mindig nem dőlt le... Végül egy következő mozdulat, és az összehasonlíthatatlan robaj. Azt hiszem, nem tévedek, ha sokunk alapérzését ezzel a képpel festem el. Mintha egyre inkább így élnénk meg a mindennapokat. Építünk, reménykedünk, haladunk... de sokszor érezzük, hogy feszítjük a húrt. A határon táncolunk. És ha még nagyon biztonságosan is haladunk, ki óv meg minket attól, hogy valaki egyszer csak véletlenül nekimenjen az asztalnak, amelyen oszlopunk magasodik, és véletlenül ledöntse azt. Titkon érezzük, hogy az egész bármikor összedőlhet, és akkor kezdhethetjük előlről.

Nem azért mondom mindezt, mert egyesek szerint már elkezdődött a visszaszámlálás a világ felett... és a maja naptárra hivatkozva már csak 5 napunk van hátra, azután ledől az oszlop. Erre mondhatjuk, hogy butaság, babona, a borzongás kiirthatatlan vágya, a bizonytalanság megjelenése, vagy baromi jó üzlet (valakinek biztos). Nem kell maja naptár és mindenféle világvége jóslat ahhoz, hogy tudatosítsuk, mennyire ingatag az alap, amelyen élünk. Hiszen alapvető tapasztalatunk, hogy a dolgok elmúlnak. Más szóval megrendíttetnek, megítéltetnek, széthullnak. Különösen erősödik ez az érzés az elmúlt években. A legtöbben érezzük, sejtjük, talán tudjuk is (?), hogy egy nagyobb átrendeződésben van a világ, és az átrendeződések mindig megrendüléssel, összeomlással járnak. Érezzük már ennek a mozgását, az előjeleit: gazdasági válság, Európa vajúdása, hanyatlása, Kína felemelkedése. Nemzetközi érdekek egymásnak feszülése, polgárháború és kiberháború. Óriási migrációk kibontakozóban. Mindezzel együtt a környezeti válság, fenntarthatatlan életmód, fenyegető jóslatok az esetleg kibontakozó energetikai válságról. Nagy átrendeződés zajlik. Ha a földrengés képével élünk, úgy fogalmazhatunk, hogy egy régebbi rengés óta (nyugati világra nézve mondjuk a II. Világháború), hosszan tartó viszonylagos

nyugalom és béke, valamint jólét után (ez persze kevésbé állítható a kommunista diktatúra volt országairól), egyre inkább egymásnak feszülnek az elmozduló tektonikus lemezek, nő a feszültség, és egyszer ez ki fog törni. Nem értek a földrengésekhez, de ha laikusként szeretném a képet tovább kifejteni, akkor azt mondhatjuk, hogy a felgyülemlő energia mértékében a kitörés, a rengés lehet kisebb vagy nagyobb, a rázkódás, az összeomlás kevésbé vagy erősebben romboló. Hogy milyen rázkódással jár együtt a világ átrendeződése, most nem tudjuk, de hogy valami inog, azt érezzük.

Érezzük a személyes életünkben is. Munkahely és megélhetés kérdései nem függetlenek ettől; személyes vagy családban jelentkező stressz, az ezeket követő betegségek vagy konfliktusok – hús-vér valóság mindannyiunknak.

És akkor megszólal közöttünk Isten szava: *„rendíthetetlen országot kaptunk.”* Ez az üzenet először a szintén forrongó, az átrendeződés alatt lévő Rómában hangzott fel Néró császár uralkodása alatt. Nemcsak a nagy tűzvészben rengett Róma, nemcsak arról a bizonytalanságról beszélhetünk, amelyben minden polgárnak része volt egy örült uralkodó alatt, hanem azokról az üldözésekről is, amely a keresztényekre irányult. Minden inog, és nem tudják, mikor dől össze, amit építettek. Itt kapják és itt kapjuk a biztatást: *„Még egyszer megrendítem nemcsak az a földet, hanem az eget is.’ A ’még egyszer’ pedig azok megváltozását jelenti, amelyek mint teremtett dolgok megrendülhetnek, hogy megmaradjanak a rendíthetetlenek.”* Miért fontos a rendíthetetlen ország? – tettük fel a kérdést. A válasz: azért, mert minden megrendül(het), minden összeomolhat, bármelyik pillanatban. De mégis létezik valami, ami szilárd, biztos, örök és a miénk lehet: a rendíthetetlen ország.

Még egy dolgot kell hangsúlyoznunk. Isten az, aki megrendít. Az ő hangja, ami a rengést előidézi – ragaszkodik ehhez a Biblia bármiféle kataklizmák között is. Isten az, aki megráz – újra és újra a történelem során, és ezek a rázások előremutatnak a végső nagy rázkódásra, a nagy megrendülésre, amire ez a szakasz is utal. Mert vannak nagy megrendülések és összeomlások, amelyek romjain mindig új épületek (civilizációk, birodalmak, berendezkedések) épültek, de Isten beszél egy végső nagy megrendülésről. Világvégéről, ha így szeretnénk fogalmazni. A nagy rázkódásról, ami után nem a semmi van, hanem az Isten által elkészített, rendíthetetlen ország. És ennek perspektívájában, ennek fényében kettős a bátorítás: egyrészt, nem véletlen vagy akár törvényszerű rendülések vannak, hiszen mindent Isten rendít meg, tehát minden személyes és kézben tartott; másrészt, ha meg is rendítetnek a meglévők, mindenek végén ott vár a teljes, a tökéletes, a rendíthetetlen ország. Hogyan lehetünk ennek részesei ill. hogyan lehet erről olyan bizonyosságunk, ami kihat, sőt ami formálja a mindennapi életünket?

II. Hogyan leszünk a rendíthetetlen ország részeseivé?

Úgy, hogy szövetségre lépünk azzal, aki mindent megrendít, és akitől a rendíthetetlen országot kapjuk. A szövetségkötés a kulcsa, a szíve az Istennel való kapcsolatnak. A kapcsolat akkor teljes, akkor rendezett, amikor a felek elkötelezik magukat egymásnak, és formálisan is belépnek a kapcsolatba. Ez a szövetség. A szerző két szövetséget, a régi, a Mózes által kötött és az új, jézusi szövetséget hasonlítja össze és tárja a hallgatók elé. Mindkét szövetség Isten megjelenéséhez kapcsolódik, de ezzel együtt óriási a különbség. Az egyik szövetségben Isten népe Izrael a Sínai

hegyhez járult, a másikban Sion hegyéhez Jeruzsálem városában. Két hegy, két szövetség, és egy útelágazás. Szerzőnk azzal szembesíti a hallgatóit, hogy el kell dönteni, hova tartanak. Ha az üldözések következtében feladják a hitüket, visszatérnek atyáik hitéhez, a mózesi szövetséghez – ez a Sínai hegy. Ha megmaradnak a Jézus által kötött szövetségben, akkor előrehaladnak oda, ahol beteljesedik a rendíthetetlen ország, és ez a Sion hegy a mennyei Jeruzsálemben. Az egyik mögöttük, a másik teljessége pedig előttük. De hogyan lehet megerősíteni őket abban, hogy a helyes utat válasszák? Szerzőnk az utazási irodák klasszikus módszerét választja (vö. Witherington, 337-338). Képzeld el a következő reklám filmet! Emberünk a szürke, hideg, nyirkos utcáról belép a hivatalba. Egész nap telefonok, a meredés a monitorra, elintézendők. Bejön a főnöke és leteremti... A kép hirtelen átúszik és egy gyönyörű karib-tengeri szigetet látunk madártávlatból. Halk zene, a kamera közelít. Kibontakozik a napfényes tengerpart, kókuszpálmás bungalókkal, és egy lány hang szól: „Felejtse el a telefonokat, a főnökét, a hideget. Nem a hivatalban van már, hanem Jamaika gyönyörű partjain.” A valóság az, hogy még mindig az irodában van, és csak a TV-ben látja a szigetet. De a képzeletében már ott úszik a türkizkék tengerben – és ez felkelti benne a vágyat, hogy tényleg odamenjen.

„Ti a Sion hegyéhez járultatok, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez; és az elsőszülöttek ünnepi seregéhez és gyülekezetéhez ... mindenek bírójához, Istenhez és a tökéletességre jutott igazak lelkeihez; az új szövetség közbenjárójához, Jézushoz és a meghintés véréhez...” Még nincsenek ott a római keresztények, amiről ez a kép beszél. De dönteniük kell, hogy mit választanak. A régi szövetségekötéskor, amikor a sivatagban a hegyen Isten eljött tűzben, földrengésben, felhőben, homályban, mindeneket átjárt a félelem. Akik hallották az Úr hangját, úgy kiáltottak fel, hogy inkább ne is szóljon hozzánk. Még Mózes, a közbenjárót is félelem fogta el és remegés. Mert a szent Isten jött közéjük, jött hozzájuk, de micsoda kettőséggel járt ez. Itt van Isten köztünk – és ezért lépünk hátra, tartsuk a távolságot, mert szentsége félelmetes. De nektek más adatott. Egy hatalmas nagy ünnep, egy nagy, örömmel teljes összegyülekezés a városban, ahol ott vannak az angyalok milliárdjai. Együtt vannak mindazok, akikről korábban szó esett, mint a hit hőseiről. Ott van mindenek bírója, de ez nem rettegést szül, hiszen ott van az új szövetség közbenjárója, Jézus is. Őhózzá, és a meghintés véréhez jöttetek – ami nem más, mint papi, kultuszi nyelven annak megfogalmazása, hogy ő értetek, helyettetek áldozta életét. Ezért örömmel jön a bíróhoz ezen az óriási nagy ünnepen, fesztiválon, mert a bíró az, aki végül mindent helyére tesz a világban. És ez az uralom, ez a valóság, ez a város – a rendíthetetlen ország, amit kapunk. Hogyan lehetünk részesei?

„Rendíthetetlen országot kaptunk...” Kaptunk. Nem szereztük, nem vásároltuk, nem felfedeztük, nem kiharcoltuk, nem építettük, nem elfoglaltuk, csak egyszerűen kaptuk. Ez pedig két dolgot feltételez, amit el kell ismernünk. Egyrészt, tőlünk függetlenül készítettet el. Tőlünk, vágyainkon, előítéleteinken, hitünkön vagy hitetlenségünkön függetlenül létezik. Van. Ott van, és annyit mondhatunk, hogy vár, nekünk is van, értünk is van – de nem tőlünk és általunk van. Másrészt, ha kapjuk, akkor csak úgy lehetünk a részesei, ha elfogadjuk. Ha ajándékként magunkhoz öleljük. Ha elég értékesnek tartjuk ahhoz, hogy kinyújtsuk érte a kezünket. Ha elég rászorulóknak tartjuk magunkat ahhoz, hogy kinyújtsuk érte a kezünket... Hol látjuk

meg ennek az országnak, az ehhez tartozó szövetségnek az értékét és a magunk rászorultságát? Ott, ahol a meghintés vére „*hatalmasabban beszél, mint Ábel vére*”. Ahol Jézus Krisztus áldozatának (értünk kiontott vérenek) hangja felülmúlja az elnyomottak, az áldozatok kiontott vérenek hangját. Felülmúlja kétszeresen is, hiszen egyrészt minden sebzettségünkre, minden fájdalomunkra válasz és gyógyír, hogy Jézus meghív ebbe a csodálatos országba, ahol gyógyulás és teljesség vár minden elnyomottra és áldozatra. De az áldozatok vére nemcsak a fájdalom, hanem a vád kiáltása is, amely szintén feljut Istenhez, a bíróhoz. Ábel vérenek kiáltása elítélte Káint. De Jézus vére a vádnál és ítéletnél is hangosabban beszél - legyen ez akármilyen megbotránkozató is nekünk. Azaz Jézus szava meghaladja a jogos ítéletet, és felment – hiszen az szól, aki elhordozta az ítéletet. Hogyan lehet ez igazságos? Egyetlen módon. Úgy, hogy amikor – akár áldozatként, akár elkövetőként (és mindannyian mindkét szerepben vagyunk kisebb-nagyobb mértékig) – a meghintés vérehez járulsz, Jézus Krisztushoz, az újszövetség közbenjárójához, mindenek bírójához, az angyalok és elsősülöttek ünnepi seregéhez, a mennyei Jeruzsálemhez, az élő Isten városához, a Sion hegyéhez: más emberré leszel. Megrendül és leomlik a bűn hatalma, és megszületik benned Isten rendíthetetlen, elpusztíthatatlan élete. Megkapod a rendíthetetlen országot, hiszen részese leszel a szövetségnek, hiszen magadhoz ölelted Jézust.

III. Mit jelent a rendíthetetlen ország a mindennapi életünkre nézve?

Mindent, hiszen a következő két alapvető kérdésre ad a választ: Hogyan, azaz milyen motivációból éljek?, valamint: Miért, milyen céllal éljek? „*Ezért tehát mi, akik rendíthetetlen országot kaptunk, legyünk hálásak és azzal szolgáljunk Istennek tetsző módon: tisztelettel és félelemmel.*”

Élhetünk hálásan. A világvége félelme helyett, a rossz lelkiismeret helyett, az ingadozások bizonytalansága között élhetünk hálával. Az igazi hála nem kötelesség. Az igazi hála nem is üzlet, számító befektetés. Az igazi hála a szív válasza arra, amit kaptunk, és ezért együtt jár a bizalommal és a biztonságról való meggyőződéssel. Az igazán hálás ember nem fél, nem retteg, nem görcsöl. A rendíthetetlen országért, a végső bizonyosságért, reménységért és gyógyulásért való hála Jézus követői életében a legmélyebb rétegekhez tartozik. Ha a római keresztények, akik még csak Isten ígéreteire nézve érkeztek meg a Sion hegyi nagy és végső ünnepléshez, ezt nem felejtik el, és szívükben maguk előtt tartják mindazt, amit Jézus megszerzett halála által, és amit az új szövetségben kaptak, minden nyomás alatt élhetnek hálával. És a hála szabaddá teszi őket.

Ugyanakkor a hála nemcsak a szív békességéért felel, hanem megmutatkozik cselekedetekben is. Azért is, mert a hála tenni akar, a hála be akar kapcsolódni, viszonzni akar. A mi célból éljünk? kérdésre szerzőnk válasza: hogy szolgáljunk Istennek tisztelettel és félelemmel. A „szolgálat” itt a papi szolgálat kifejezése. Ugyanakkor nem kizárólag az a papi szolgálat Jézus követői számára, ami egy templomban, a gyülekezet közösségében történik, vagy amit egy lelkipásztor végez. Az egész életünk papi szolgálat, azaz az egész életünkkel érte munkálhatunk. Az egész életünk istentisztelet – és nincs benne profán meg vallásos rész. És ez a következő kérdésre vezet minket: Van-e olyan az életemben, amiről azt gondolom (gondoltam),

vagy amit csak úgy kezelek, hogy ahhoz nincs köze Isten szolgálatának? Amiből őt egyértelműen ki szeretném zárni. Ha igen, akkor hogyan számolok el ezzel Isten előtt? Miért nincs bennem az a hála, amelyből az fakad, hogy az egész életemmel őt akarom szolgálni? Hol vesztettem el a hálát, hol vesztettem el a rendíthetetlen ország bizonyosságát – és hogyan újulhatok meg ma benne, újra?

Mert akár először, akár sokadszor halljuk a rendíthetetlen országról szóló jó hírt, mindannyiunknak szól a végső buzdítás: „*Vigyázzatok, hogy el ne utasítsátok ezt, aki szól!*” Ámen!

Lovas András